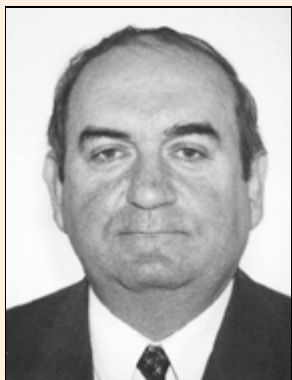

PŘÍLOHA
ZPRAVODAJE
ČÍSLO 5/6 - 2001

Příloha - Ukrajinský velvyslanec v ČR Serhij Ustyč k 10. výročí nezávislosti Ukrajiny

Mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Ukrajiny v České republice p. Serhij Ustyč poskytl našemu Zpravodaji exkluzivní rozhovor, který přinášíme v plném znění:

Vbrzku si připomeneme 10. výročí nezávislosti Ukrajiny. Jak hodnotíte cestu, kterou Vaše země za toto období prošla?

Ukrajinský lid bude 24. srpna slavit svůj národní svátek - Den nezávislosti. Uplyne deset let od doby, kdy Nejvyšší rada Ukrajiny vyhlásila státní nezávislost. Při ukrajinském referendu 1. prosince 1990 potvrdilo 90,3 % jeho účastníků tuto historickou volbu. Tehdy začalo nové období rozvoje státnosti v ukrajinských dějinách.

Dnes kráčí Ukrajina rozhodnou cestou důsledných demokratických přeměn a hospodářských reforem, řeší aktuální sociální problémy, zabezpečuje stabilní ekonomický rozvoj a přechod k tržnímu hospodářství.

Zdokonalování výkonné moci realizací administrativní reformy a vytvoření produktivní práce parlamentní většiny v Nejvyšší radě svědčí o pokrokových změnách na Ukrajině při její cestě k právnímu, politicky stabilnímu demokratickému státu. Mezi základními strategickými cíly státní politiky v hospodářské oblasti je nutno zdůraznit zvýšení konkurenceschopnosti národní ekonomiky a

integraci Ukrajiny do evropského společenství.

Pokud se jde o hospodářské ukazatele rozvoje naší země, pak v podmínkách přerušení zahraniční finanční pomoci MMF (Mezinárodní měnový fond) země nejen neprožila krizí, ale celkově zabezpečila vnější a vnitřní makroekonomickou rovnováhu. Bylo dosaženo téměř 25 % růstu exportu za trvalého upevnování národní měny - hřivny - nikoli její devalvací. Přitom upevnování hřivny bylo doprovázeno významným rozšířením monetární základny ekonomiky (o 42 % ve srovnání s lednem roku 2000) a snížením průměrné měsíční oficiální sazby refinancování NBU (Národní banka Ukrajiny) z 4,17 % na 2,55 % (reálná sazba se snížila z 2,7 % na 0,6 %). Objem zahraničního dluhu se snížil o 2,5 miliardy USD.

Díky nástrojům monetární a rozpočtové politiky, zavedení peněžních zúčtování v základních hospodářských sektorech a stimulování vnitřní poptávky se Ukrajina dala cestou pozitivní ekonomické dynamiky.

Ze statistických údajů je známo, že výsledky ekonomického a sociálního rozvoje Ukrajiny za uplynulý rok byly pro ukrajinské hospodářství nejnadějnějšími od počátku uskutečňování reforem. Růst reálného hrubého domácího produktu (HDP) dosáhl 6 % ve srovnání s analogickým obdobím loňského roku. Letos se růst HDP ještě více zrychlil (v I. čtvrtletí roku 2001 - 7,7 %), čehož bylo dosaženo z větší části díky realizaci strukturální reformy ekonomiky: bartrový systém, procházející celou ukrajinskou ekonomikou, byl omezen. Stejně jako platební neschopnost. Urychlený rozvoj byl zaznamenán v řadě průmyslových oblastí (potravinářské, textilní a dřevoobráběcí), kde ukrajinské hospodářství má převahu v mezinárodní dělbě práce. Jejich výroba roste nejen díky exportu, ale také zvýšením vnitřní poptávky způsobeným vyšší platební schopností ukrajinských spotřebitelů (zvýšenou mimo jiné také výplatou dříve pozdržených sociálních dávek).

Podle údajů Státního statistického výboru Ukrajiny bylo tempo růstu jejich základních ekonomických ukazatelů v roce 2000 následující: zahraniční obchod - 21,5 %, průmyslová výroba - 12,9 %, objem investic - 11,2 %, zemědělská výroba - 7,6 %, maloobchod - 6,9 %, reálné příjmy obyvatelstva 6,2 %.

Podle údajů Státního úřadu zaměstnanosti byla k 1. dubnu letošního roku úroveň nezaměstnanosti v zemi 4,2 % práceschopného obyvatelstva, ve srovnání s 4,5 % za stejné období loňského roku. Množství těch, kteří dostali práci v lednu-březnu t. r., se ve srovnání se stejným obdobím loňského roku zvýšilo o čtvrtinu a činilo 141 400. Speciálně v Ternopolské, Donecké, Volynské, Sumské, Ivano-Frankovské oblasti a v Kyjevě se počet nově zaměstnaných zvýšil 1,4-2krát.

V roce 2000 došlo k určitým pozitivním změnám - minimální mzdy se zvýšily o 60 % (ze 74 na 118 hřiven) a průměrné nominální mzdy o 29 %, takže v lednu letošního roku činily 253,39 hřivny. V souladu se zákonem dosahuje v roce 2001 životní minimum občana měsíčně výše 311,3 hřivny.

Uskutečňuje se nejrozsáhlejší pozemková reforma za posledních sto let. Podle údajů Ministerstva zemědělské politiky Ukrajiny se k 4. dubnu t. r. stalo soukromými vlastníky půdy 1 418 tis. občanů, čili 21,75 z celkového množství vlastníků certifikátů na přiděl půdy, kteří místo certifikátů dostali státní poukazy na půdu. Během pozemkové reformy se na Ukrajině stalo vlastníky půdy celkem 6 615 tis. lidí, kteří získali oprávnění vlastnit půdu o průměrné výměře 4,2 ha.

V současnosti uznalo Ukrajinu jako nezávislý suverénní stát 167 zemí světa, z nich 164 s ní navázaly diplomatické styky. Ukrajina se stále přesvědčivěji prosazuje na mezinárodní aréně. Za deset let od vyhlášení nezávislosti se změnila v plnoprávný subjekt mezinárodních vztahů, stala se vlivným činitelem regionální stability a aktivním účastníkem mezinárodních kontaktů.

Ukrajina je členem mnoha významných mezinárodních organizací, mimo jiné OSN, OBSE, RE (Rada Evropy), SEI a OČES (Organizace černomořské ekonomické spolupráce) a účastní se rovněž různých mezinárodních for. Spektrum jejích kontaktů s ostatním světem se neustále rozšiřuje. Tento fakt potvrdilo zvolení Ukrajiny nestálým členem Rady bezpečnosti OSN na období 2000-2001 za skupinu zemí východní Evropy.

Nedávno bylo vzpomenuáno 15. výročí havárie Černobylské atomové elektrárny, které znovu připomnělo její tragické následky, jejichž likvidace je dlouhodobým a globálním problémem. Jaká opatření v tomto směru Ukrajina činí? Jak oceňujete pomoc Českého státu a českých nevládních organizací?

Od černobylské havárie uplynulo více než patnáct let, ale toto téma zůstává i v současnosti jedním z nejcitlivějších. Havárií, včetně jejích následků, bylo postiženo téměř 3,5 milionu lidí, z nichž bylo 1,3 milionu dětí. Na třetině území Ukrajiny je zvýšená úroveň radiace. V souvislosti s vysokou úrovní radiačního znečištění nemůže být obděláváno 180 000 ha půdy a využíváno 157 000 ha lesů.

Černobylská katastrofa způsobila obrovské ztráty jak v hospodářství, tak i sociální sféře Ukrajiny. Celkové ekonomické ztráty dosahují 130 miliard USD.

Havárií bylo znečištěno území o celkové rozloze 50 000 km² ve 12 oblastech Ukrajiny.

V letech 1986-1987 se na likvidaci následků katastrofy podílelo kolem 600 000 lidí, z nichž 200 000 bylo zasaženo zvýšenými dávkami ozáření a vyžadují proto zvláštní lékařskou péči a kontrolu zdravotního stavu do konce života.

Jak je známo, Černobylská atomová elektrárna (CAE) měla čtyři atomové bloky: třetí, poslední v provozu, byl zastaven 15. prosince loňského roku a jeho úplné vyřazení je možno očekávat v roce 2008, až bude z reaktoru vyvezeno do úložiště veškeré vyhořelé palivo. První blok je ve stadiu přerušení provozu (palivo ještě není vyvezeno), druhý je ve stadiu vyřazení z provozu (bez paliva), čtvrtý blok byl zničen při havárii v roce 1986.

Řešení vyřazení CAE z provozu posuzuje ukrajinská strana v kontextu spolupráce se státy Velké sedmičky a s Evropskou komisí v souladu s usneseními Memoranda o vzájemném porozumění mezi vládou Ukrajiny, vládami zemí Velké sedmičky a Komisí Evropského společenství pro uzavření CAE, které bylo podepsáno 20. prosince 1995 v Ottawě.

Ukrajina důsledně plní závazky vyplývající z uvedeného Memoranda. Základními aktuálními problémy vyžadujícími v rámci Memoranda řešení jsou tyto:

1. Uvedení do provozu náhradních kapacit (úvěrování projektu dokončení výstavby energobloků na Rivnenské a Chmelnické atomové elektrárně),
2. Přeměna objektu Překrytí na ekologicky bezpečný systém,
3. Řešení sociálních otázek, vzniklých po uzavření CAE,
4. Vytvoření infrastruktury pro bezpečné vyřazení CAE z provozu.

Když ukrajinský prezident L. D. Kučma vystoupil 5. prosince roku 2000 před zahraničními účastníky parlamentních jednání o organizačních a právních otázkách uzavření CAE, řekl: "Vycházíme z toho, že:

za prvé náš lid zaplatil už příliš draze za havárii, ke které došlo nikoli jeho vinou a to ještě před vyhlášením nezávislého Ukrajinského státu. Touto cenou jsou lidské životy, ztracené zdraví a kolosální přírodní, materiální a finanční zdroje,

- za druhé dokonce i když budeme spoléhat na závěry autoritativních mezinárodních expertů, že opakování podobné havárie na CAE je prakticky nemožné, nemůžeme nebrat v úvahu psychologický faktor, související s trvalým očekáváním takové hrozby. To má nejen ukrajinské, ale i všelidské rozměry. Proto také řešení problémů, spojených s uzavřením CAE, nemůže být pouze záležitostí Ukrajiny, zejména při současné kritické situaci v její ekonomice. I toto musí nabýt všelidských rozměrů."

Jak je známo, elektrárna byla uzavřena 15. prosince roku 2000, to jest mnohem dříve, než skončila její životnost, plánovaná na třicet let. V listopadu roku 2000 schválila ukrajinská vláda program sociální ochrany personálu CAE a obyvatel města Slavutič. Ovšem sociální problémy spojené s uzavřením CAE jsou natolik složité a rozsáhlé, že země není schopna vlastními silami zcela financovat všechna opatření v rámci tohoto programu.

Byly shromážděny informace o 1 072 tis. poškozených ukrajinských občanech, jimž se poskytuje kolem padesáti druhů pomoci, výhod a kompenzací. Tito občané mají výhody při placení nájemného, komunálních služeb, elektrické energie, plynu a topení, získali právo bezplatně používat všechny druhy osobní, městské a příměstské dopravy. Právo na bezplatné nebo zvýhodněné používání všech druhů meziměstské dopravy mají účastníci likvidace následků havárie první a druhé kategorie.

S uzavřením CAE nevyzlyzely problémy s ní související. Naopak. Vyniká aktuálnost a nezbytnost řešení celého komplexu otázek spojených s bezpečným vyřazením elektrárny z provozu, vybudováním objektu Překrytí nad zničeným reaktorem a zajištěním sociální ochrany personálu CAE. Tyto problémy mohou být vyřešeny pouze společným úsilím Ukrajiny a světového společenství.

Černobylská katastrofa se stala globálním otřesem a příznakovou událostí v dějinách lidstva. Ovlivnila nejen zdraví a genofond ukrajinského lidu, ale i celkově ekologickou, ekonomickou a sociální situaci Ukrajiny a rozsahem svých následků daleko překročila hranice našeho státu. Je možno říci, že jedinečná zkušenost při pracích na minimalizaci a likvidaci následků černobylské katastrofy je majetkem všeho lidstva.

Ukrajinská vláda vědoma si své odpovědnosti za vytvoření podmínek k jejímu nejuplněnějšímu využití a berouc v úvahu svou povinnost maximálně napomáhat světovému společenství v jejím zkoumání, zobecnění a využití, iniciovala zřízení Mezinárodního černobylského střediska o problémech jaderné bezpečnosti, radioaktivních odpadů a radioekologie (MČS). V rámci MČS spolupracují s Ukrajinou na základě odpovídajících mezinárodních dohod USA, Velká Británie, Japonsko, Francie a Německo. Ukrajinská vláda je vděčná všem vládám a partnerům MČS, kteří se podíleli na vzniku Střediska, účastní se jeho činnosti a podporují jeho další rozvoj. Nicméně úspěšné a úplné řešení celého komplexu problémů Černobylu vyžaduje stále větší pozornosti mezinárodního společenství a upevnění mezinárodní spolupráce ve všech směrech.

V kontextu rozvoje dvoustranné ukrajinsko-české spolupráce je třeba v této souvislosti připomenout, že během návštěvy prezidenta ČR Václava Havla na Ukrajině (31. 6.-2. 7. 1997) byla podepsána ukrajinsko-česká mezivládní Dohoda o spolupráci v oblasti jaderné energetiky, v jejímž rámci se předpokládá navazování spolupráce mezi Ukrajinou a ČR při poskytování podpory během rekonstrukce a modernizace, v rozpracování a diagnostice a při vzájemném využití informačních bází v oblasti spolehlivosti systémů a vybavení atomových elektráren.

Jeden z nejobsáhlejších programů v rámci spolupráce mezi Ukrajinou a ČR při řešení černobylského problému se realizuje v humanitární oblasti, což je mimo jiné podmíněno významnými rekreačními možnostmi v ČR a tradičními styky mezi humanitárními organizacemi obou zemí, rozvíjenými za účasti Velvyslanectví Ukrajiny v ČR. V rámci této spolupráce stovky ukrajinských dětí každoročně upevňují své zdraví a odpočívají v léčebně-rehabilitačních zařízeních v ČR. V největších koncertních sálech Karlových Var a Jáchymova se v tomto roce uskutečnily již dva tradiční dobročinné koncerty českých umělců, jejichž výtěžek bude použit k léčení a rehabilitaci ukrajinských dětí z oblastí, postižených černobylskou havárií. Organizátorem těchto kulturních akcí je česká dobročinná Společnost pomoci. Na koncertech byli přítomni diplomaté ukrajinského velvyslanectví v ČR, představitelé české veřejnosti a novináři.

Jak hodnotíte současné česko-ukrajinské vztahy a v čem vidíte jejich perspektivy?

Rozvoj vztahů mezi našimi zeměmi má ve všech oblastech velké perspektivy a možnosti. Česká republika zaujímá v zahraniční politice Ukrajiny důležité místo. Historické kontakty a geopolitická poloha našich zemí předurčují společné evropské cíle, zaměřené na budoucí získání rovnoprávného členství v Evropské unii. Během deseti let nezávislosti naší země se aktivně rozvíjely ukrajinsko-české dvoustranné vztahy. Česká republika, ještě jako součást ČSFR, uznala nezávislou Ukrajinu 8. 12. 1991 a 30. 1. 1992 s ní navázala diplomatické styky. Po rozdělení ČSFR uznala Ukrajina jako jedna z prvních Českou republiku a od 1. 1. 1993 s ní navázala diplomatické styky na úrovni velvyslanectví, otevřených v Kyjevě a v Praze.

Minulý rok se stal důležitou etapou v rozvoji ukrajinsko-českých vztahů, obdobím aktivizace dvoustranných kontaktů na všech úrovních. Aktivnějšími se staly meziparlamentní styky, uskutečnila se řada vzájemných návštěv vedoucích představitelů ministerstev a resortů, které prokázaly shodu nebo blízkost pozic obou států v širokém spektru otázek mezinárodního života.

Také v tomto roce je plánována řada návštěv vysokých funkcionářů Ukrajiny do ČR a z ČR na Ukrajinu. Nepochybně vážnou zkouškou dvoustranných vztahů se stalo zavedení vízového režimu z iniciativy české strany, který výrazně omezil humanitární spolupráci, snížil množství kontaktů v oblasti kultury, vědy, sportu, výměnných cest mládeže a zkomplikoval tradiční kontakty mezi občany obou států.

Přijímáme toto řešení jako právní krok suverénního státu, nicméně se domníváme, že neprospívá rozvoji přátelských ukrajinsko-českých vztahů.

V tomto kontextu je třeba poznamenat, že 12. 3. 2001 byl v Brně slavnostně otevřen Honorární konzulát Ukrajiny v ČR. Honorárním konzulem v Brně byl se souhlasem ukrajinské i české strany ustanoven občan ČR ing. Pavel Kamarýt. Do konzulárního okruhu honorárního konzulátu Ukrajiny spadá pět krajů ČR, konkrétně Jihomoravský, Vysočina, Olomoucký, Ostravsko-slezský a Zlínský.

Otevření se zúčastnil mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Ukrajiny v ČR Serhij Ustyč, dále primátor města Brna P. Duchoň, hejtman Jihomoravského kraje S. Juránek, vedoucí teritoriálního a konzulárního odboru MZV ČR, diplomaté velvyslanectví, představitelé české veřejnosti, vládních a podnikatelských kruhů, místního ukrajinského pravoslavného duchovenstva a diaspory a čeští a ukrajinští novináři.

Otevření Honorárního konzulátu Ukrajiny v ČR ovlivní další rozvoj ukrajinsko-české spolupráce v politické, ekonomické a humanitární sféře, a to i na regionální úrovni, zabezpečí příslušné konzulární služby občanům Ukrajiny, kteří žijí přechodně nebo trvale na Moravě a v sousedních krajích ČR, i občanům třetích zemí.

Primátor města Brna a hejtman Jihomoravského kraje v projevech zdůraznili, že otevření Honorárního konzulátu Ukrajiny bude mít příznivý vliv na ekonomické a kulturní vztahy mezi ČR a Ukrajinou. Vztahy našich zemí byly rovněž upevněny společně prolitou krví v boji za osvobození od fašistických uchvatitelů. Letos 8. března uskutečnilo Ministerstvo obrany ČR s Velvyslanectvím Ukrajiny v ČR slavnostní zasedání k 58. výročí bitvy u Sokolova za účasti náměstka ministra obrany ČR P. Dolejšího, prvního náměstka náčelníka generálního štábu armády ČR, genpor. F. Padělka, dalších představitelů Ministerstva obrany ČR, vojenských atašé dalších států, akreditovaných v ČR, českých veteránů, kteří se účastnili osvobození Ukrajiny za druhé světové války, diplomatů ukrajinského velvyslanectví v ČR a tisku. Během slavnostního zasedání velvyslanec Ukrajiny v ČR splnil čestný úkol prezidenta Ukrajiny L. D. Kučmy a předal sedmdesáti dvěma českým veteránům pamětní medaile "Obránci vlasti".

Předpokládáme, že zájem o spolupráci v obchodní a hospodářské oblasti je oboustranný. Jakými opatřeními podporuje ukrajinská strana vzájemný obchod a jak hodnotíte činnost české strany v této oblasti?

Ukrajina zaujímá druhé místo z celkového objemu obchodního obrátu ČR se zeměmi SNS a Pobaltí a dvacáté druhé místo v celkovém obchodním obrátu ČR. V současnosti se spolupráce v hospodářské oblasti mezi našimi zeměmi stává intenzivnější, zvláště v souvislosti s navázáním přímých kontaktů mezi podnikatelskými kruhy regionů a využitím místních administrací a hospodářských a obchodních struktur k řešení konkrétních otázek této spolupráce. Uskutečnilo se setkání členů ukrajinské delegace s představiteli parlamentních a obchodních kruhů a vedoucími největších podniků, aktivně působících na ukrajinském trhu. Výsledkem je, že během roku export ukrajinského zboží do ČR se zvýšil o 30 % a český export na Ukrajinu o 22 %.

Na ukrajinském trhu aktivně působí české podniky, vyrábějící zařízení pro atomovou energetiku (společnost Škoda jaderné strojírenství), rekonstrukce energetického odvětví (firma Alstom Power), modernizaci těžářského vybavení (firma Alta), ve sféře

stavebnictví (PSJ Holding), zpracovatelský průmysl (firma Sekaclo) aj. Existuje 266 podniků s českým kapitálem, z nichž 186 je společných. Objem kapitálu českých podniků v ekonomice našeho státu dosahuje 26 milionů USD, z nichž 13,4 milionu USD tvoří investice do průmyslu.

Velkou perspektivu má spolupráce ukrajinských a českých firem v hutnictví (zejména využití moderních technologií, jako např. práškové metalurgie), ve vědecky náročných výrobcích (jaderné a radioelektronické strojírenství, tvorba automatizovaných systémů řízení technologických procesů, telekomunikační technika), v rozvoji městské elektrické dopravy, v organizaci výroby zařízení pro zpracovatelský průmysl a v pokrokových technologiích pěstování obilí, cukrové řepy, řepky a jiných zemědělských kultur a jejich zpracování. Nicméně ukazatele rozvoje zahraničního obchodu mezi našimi zeměmi nelze ještě považovat za uspokojivé. V oblasti hospodářských styků máme nevyužité rezervy, k jejichž realizaci je nutno vyvinout energické úsilí z obou stran.

Zveme české výrobce zboží a obchodní firmy ke spolupráci s ukrajinskými subjekty podnikatelské činnosti a jsme přesvědčeni, že se Ukrajina pro ně stane spolehlivým a přitažlivým partnerem.

Vzájemnému porozumění a sblížení národů může do značné míry přispět kultura. Jaké vidíte možnosti pro zvýšení vzájemné výměny kulturních akcí a jaké konkrétní návrhy z vaší strany můžeme očekávat v nejbližší budoucnosti?

Důležitým faktorem vzájemného porozumění a sblížení národů je rozvoj ukrajinsko-české spolupráce v humanitární sféře. V roce 2000 docházelo k aktivní kulturní výměně mezi uměleckými institucemi, k účasti umělců na společných kulturních akcích, mezinárodních festivalech a výstavách.

Například na podzim loňského roku se konal v Praze za účasti Velvyslanectví Ukrajiny v ČR a z iniciativy přátel Ukrajiny v ČR festival ukrajinského umění. Organizátory festivalu, konaného pod symbolickým názvem "Jedenáct let mlčení", se staly česká soukromá produkční firma Otherside a ukrajinská produkční firma Art Veles.

Uskutečnění této společné kulturní akce podpořilo Velvyslanectví ČR a České středisko na Ukrajině, dále poslanci parlamentu České republiky (zejména místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR P. Buzková), Český rozhlas, ukrajinská redakce Radia Svoboda/Svobodná Evropa a český tisk.

V rámci programu festivalu se konala tisková konference, výstava fotografií Nikolaje Trocha s názvem Razrez ve známé pražské Týnské literární kavárně, promítání ukrajinského filmu Josephine singer and mice people režiséra S. Maslobojščikova, natočeného na motivy povídky Franze Kafky, divadelní představení hry Ukradené štěstí podle díla Ivana Franka, se kterým vystoupil lvovský divadelní soubor Teatr v košíku, recitace poezie za účasti básníka a vydavatele dětské literatury I. Malkoviče a prezentace současné ukrajinské populární hudby hrané na audiokazetách v mládežnických klubech. Festival se uskutečnil za zájmu českých sdělovacích prostředků. Uskutečnění této kulturní události v Praze přispělo k větší informovanosti o našem státu a k seznámení se současným uměním Ukrajiny v ČR.

Řada kulturních akcí je plánována také v tomto roce. Počítá se například i s opětným uspořádáním festivalu v české metropoli. Zejména prezentací výstav, filmů a účastí uměleckých souborů se uskutečňuje lepší vzájemné poznání a seznámení s našimi státy.

Na velvyslanectví Ukrajiny v ČR byl 1. 3. t. r. promítán dokumentární film Písně Polonin o lidových tradicích a písňové tvorbě obyvatel Zakarpatska, natočený tvůrčí skupinou České televize F. Karocha ve spolupráci se Zakarpatskou státní televizí a rozhlasovou společností a Slovenskou televizí.

Promítání se zúčastnili autorský kolektiv filmu v čele s režisérem a autorem scénáře Z. Flídrem, představitelé tvůrčí inteligence ČR, místopředseda Zakarpatské oblastní státní správy V. Prichod'ko, vedoucí Zakarpatské státní televizní a rozhlasové společnosti P. Petrik, diplomaté velvyslanectví, představitelé Ministerstva kultury ČR a českého tisku.

Ve filmu je zobrazena svébytnost kulturního dědictví, mnohotvárnost a bohatství umění obyvatel kraje, jehož tradice jsou lidem pečlivě střeženy. Významnou pomoc autorům filmu poskytl známý vědec ukrajinista, znalec lidových tradic a dějin Zakarpatska M. Mušinka, jehož výklad ve filmu organicky doplňuje vyprávění autorů o kultuře kraje.

Velký zájem přítomných vzbudilo vyprávění režiséra a autora scénáře filmu Z. Flídra o současném životě obyvatel Zakarpatské oblasti Ukrajiny, o jejich svébytnosti a bohatém kulturním dědictví. Představitelé tvůrčí skupiny a autorského kolektivu poskytli rozhovor pro zpravodajské programy České televize a rozhlasu.

Ve Slovanské knihovně v Praze se uskutečnila 22. 3. t. r. prezentace knihy českého historika V. Hostičky Ukrajina v současné české historiografii, jíž se účastnili diplomaté Velvyslanectví Ukrajiny v ČR a čeští a ukrajínští vědečtí pracovníci a pedagogové.

Během prezentace uvedeného titulu se konaly besedy diplomatů velvyslanectví, ukrajinských pedagogů působících v ČR a zástupců ukrajinské diaspory s představiteli českých vládních a vědeckých institucí o dalším rozvoji ukrajinsko-českých kulturních styků.

V březnu přijel do České republiky k týdennímu pobytu štáb Ukrajinské televize, který natočil dokumentární film o životě ukrajinských diplomatů, o ukrajinsko-české spolupráci v politické, ekonomické, kulturní a humanitární oblasti.

V umělecké části setkání věnovaného Dni matek v květnu t. r. vystoupili ukrajinští pěvci - známí sólisté českých operních scén N. Petrenko, V. Koval a O. Beň, banduristka z Kyjevské národní hudební akademie G. Savčuková a sólistka orchestru liberecké opery O. Artjuchová. V květnu t. r. završilo Velvyslanectví Ukrajiny v ČR několikaletou práci, spojenou s předáním souboru výtvarných děl známých ukrajinských výtvarníků jako dar Ukrajině, který předala představitelka ukrajinské diaspory v ČR Marie Horová-Mišanič. Slavnostní akt předání souboru obrazů a výšivek Ukrajinskému národnímu muzeu výtvarného umění v Kyjevě se uskutečnil za účasti představitelů ministerstev zahraničí a kultury Ukrajiny, Státní služby kontroly přepravování kulturních hodnot přes státní hranici Ukrajiny, veřejnosti, zástupců tvůrčí inteligence a sdělovacích prostředků.

Za účasti velvyslanectví Ukrajiny v ČR a ve spolupráci s českou společenskou organizací Ukrajinská iniciativa v ČR se ve dnech 25.-27. května 2001 účastnil mezinárodního folklorního festivalu Praha - srdce národů lidový kolektiv ukrajinského tance Metelica. Na festivalu vystoupily folklorní kolektivy z Bulharska, Irska, Polska, Slovenska, Slovinska, Maďarska, Francie, Česka a dalších evropských zemí.

V rámci pražského mezinárodního festivalu se uskutečnilo setkání zástupců pražského magistrátu s reprezentanty zúčastněných folklorních kolektivů. Závěrečný galakonzert proběhl v Divadle Na Vinohradech. Zúčastnili se ho vedoucí pracovníci MK ČR, pražské radnice, zástupci diplomatických misí akreditovaných v ČR, předsedové českých společenských organizací národnostních menšin, ukrajinská diaspora a novináři. Úspěšně vystoupil ukrajinský folklorní soubor, který prokázal velké taneční mistrovství. Velvyslanectví podpořilo účast pražského divadla Šuplík na mezinárodním divadelním festivalu Májový Kyjev.

Zástupci diplomatického úřadu se účastnili prezentace knihy Osobnosti národnostních menšin, vydané s podporou pražské radnice. Autorem její největší části, v níž se hovoří o životě a činnosti Ukrajinců, je předsedkyně Sdružení Ukrajinek v ČR T. Bednářová, známá svými publikacemi o činnosti představitelů ukrajinské emigrace v meziválečném a poválečném období dějin ČR.

Zaměstnanci ukrajinského zastupitelského úřadu se podíleli na přípravných pracích k I. sjezdu ukrajinistů v České republice, který se bude konat na podzim t. r. na jedné z českých univerzit. V rámci projektu Magistrátu města Prahy Národy a národnosti se představují se konala vernisáž výstavy o Ukrajině. Tato akce proběhla pod patronátem diasporového Sdružení Ukrajinců a přátel Ukrajiny za účasti diplomatů velvyslanectví v pražském gymnáziu, které rozvíjí přátelské kontakty s kyjevskou střední školou s výukou českého jazyka. Na téže pražské škole se konala přednáška Osvobození Prahy - rok 1945.

K partnerům Vašeho Velvyslanectví patří řada českých nevládních organizací, mezi nimi i naše občanské sdružení. V čem vidíte hlavní směry této spolupráce?

Domnívám se, že podpora přátelských styků s českými nevládními organizacemi má důležité místo jak v rozvíjení kontaktů v humanitární oblasti, tak pro posílení přátelských vztahů mezi lidem našich zemí.

Velvyslanectví Ukrajiny spolupracuje již několik let s českým dobročinným fondem Společnost pomoci, který organizuje v největších koncertních sálech ČR dobročinné koncerty, na nichž vystupovali čeští umělci a jimž byli přítomni diplomaté a zaměstnanci Velvyslanectví Ukrajiny v ČR, zástupci české veřejnosti, zahraniční hosté a novináři.

Takové koncerty proběhly např. v Praze, v Karlových Varech, v Jáchymově a dalších městech, získané prostředky byly využity na ozdravné a rehabilitační pobyty dětí z ukrajinských oblastí, postižených černobylskou havárií.

Chtěl bych zdůraznit naši úspěšnou spolupráci a současně vyjádřit vděčnost charitativní organizaci ADRA, řadě organizací ukrajinské diaspory, katolickým církevním organizacím, a to zejména za jejich pomoc obyvatelům Zakarpatské oblasti, postiženým povodněmi. Desítky tun humanitárních nákladů, vypravených do Zakarpatska, svědčí o štědrosti a ušlechtilosti lidí.

Významnou činnost při přijímání ukrajinských dětí do českých ozdravných zařízení vykonávají představitelé Společnosti přátel národů východu. Uvedené a další české organizace poskytují rovněž významnou materiální pomoc humanitárního charakteru. Za toto vše jsme velmi vděční české straně a doufáme v další plodnou spolupráci.

Rozhovor připravili T. Lukavský a J. Šlézar

Ukrajinské umění v Hradčanské galerii

Trvalou pozornost prezentaci ukrajinského umění věnuje Hradčanská galerie Josefa Kalouska, která ve spolupráci s Ukrajinskou iniciativou v České republice a Velvyslanectvím Ukrajiny v České republice uspořádala výstavu tapisérií, olejů a akrylů Emmy Andijewské nazvanou Balada o jablku. Na vernisáži 27. 6. 2001 zpívala Ilona Šatylova za doprovodu prof. Bohumíra Rabase krásné ukrajinské balady a paní Emma recitovala svoje originální verše.

jk

